

САВЕЦКАЯ ВЕЛАРУСЬ

ВЫДАЊНЕ ўСЕ БЕЛАРУСКАГА ВЫКАНАўЧАГА КАМІТЭТУ САЗЕТАў.

ТРЕЦІ ГОД ВЫДАЊНЯ.

Штодзенная газета.

№ 231 (636). Чацьвер, 19-га кастрычніка 1922 г.

Пралетарыі ўсіх краўў, злучайцеся!

Копт нумару—5 руб. (вып. 22 г.)

Падпісная плата—

Звычайная—225 р. льготная—125 р.

Плата за абвесткі—175 руб. за разок пятагу.
Спецыяльная—на 50% даражэй.

Плата за публікацыю аб стране дакумантаў:

За 1 дакумант—500 руб.

кожны дадатковы—200 руб.

копію кніжачкі—100 руб.

Чырвоны і атрымманьні Сал. Забывіскі—дарэмна.
Падпіска і абвесткі прымаюцца ў Контрагентстве пры Дзяржаўным Выдавецтве.
(Менск, Петрапаўлаўская, 8).

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі:
МЕНСК, Петрапаўлаўская, 28.

Коскі барацьбы.

Мы пачынаем сур'ёзную барацьбу на фронце хабарніцтва і самагоншчыны. Гэтыя заразныя балачкі, якія знайшлі месца на целе савецкіх рэспублік, павінны быць вылучаны хутка і наза сёды.

Дзе-ж больш усяго гэта зараза мае месца і грунт для свайго росквіту?

Хабарніцтва ёсць і ў горадзе і ў вёсцы, а крыніцай самагоншчыны зьяўляецца больш усяго наша вёска. Калі самагон зьяўляецца і ў горадзе, то гэта ўжо горад толькі ўжывае прадукт вырабу вёскі праз мясцовую кантрабанду.

Калі бацькаўшчыню самагонкі зьяўляецца наша цёмная вёска, то ўсё наша аружка павінна быць напраўлева туды.

Хто ж моцным барацьбітом можа зьявіцца ў гэтай барацьбе з паганым вырабам самагонкі і яе зжываньнем?

Вядома што ўлада на мясцох: воліспаломы і селькомы.

Але мы часта чытаем у газэце, што нават і прадстаўнікі ўлады на мясцох, члены сельб'ах і валасных камітэтаў таксама паграшаюць у гэтай справе. Старшыня, альбо член камітэту і сам часта-то пяцтвае «жыццядаручую вадзіцу», то спакусіцца хабарам і пасьяя яго прынуць да адпавядальнасці.

Калі зірнуць глыбей, то мы ўбачым у чым тут карань зла.

Абвінавачаныя ў п'янстве і хабарніцтве заўсёды апраўдваюцца тым, што варункі жыцця прымусілі і піхнулі іх да гэтага.

Гэта і праўда. Наша мясцовая ўлада зусім не забяспечана. Мы на гэта зьвярталі ўвагу, але не рабілі залежных крокаў да паліпшэньня іх становішча.

А калі няма забяспечкі працаўніком у сельскіх і валасных камі-

тэтах, то адтуль лепшыя працаўнікі, вядомая рэч, бягудь, а сяляне прымушаны выбіраць тых людзей, якія, жывучы заможна, могуць выпушчыць грамадзянскія абавязкі, альбо тых, хто незаконным шляхам забяспечыць сваё існаваньне. Урад і адпаведныя органы, выступаючы на барацьбу з гэтым злом, павінны ў першую чаргу аб гэтым і паклапаціцца. Да гэтага часу працаўнікі на мясцох вялікую справу альбо за «гонар», альбо за самую мізэрную плату.

Мясцовыя прыбыткі павінны забяспечыць мясцовых працаўнікоў так, каб яны з гэтага маглі пра жыць, тады, напэўна, ня будзе месца хабарніцтва.

Тады з іх можна будзе патрабаваць больш напружанай работы і сачлівасці за ўсімі выкрутасамі жыцця іх раённаў, тады можна будзе без усялякай размовы сурова пакарць іх за тое ці іншае злачынства. Толькі ўлада на мясцох зможа хутка і назаўсёды знішчыць самагоншчыню і заткнуць асновы кол на магіле зьяўлення зьмел. Дзея гэтага першым крокам барацьбы павінна быць забяспечка адпаведных працаўнікоў на мясцох. Але мясцовая ўлада не павінна сабе гэта вытлумачыць так, што пакуль яе не забяспечыць, то ўсё-такі не вялікі грэх і маленькі хабар і чарка мошняй самагонкі. Зусім не. Мясцовая ўлада зараз-жа павінна крута павярнуць палітыку ў адносінах да гэтага зьявішча, не шкадуючы караць самагоншчыкаў і хабарнікаў, а разам з гэтым урад павінен зрабіць крокі да паліпшэньня становішча адпаведных працаўнікоў сельскіх і валасных выканаўчых камітэтаў, каб яны больш былі актыўнымі ў гэтай барацьбе.

Аб сельска-гаспадарчай кааперацыі

З пачатку новае эканамічнае палітыкі, як Савецкім урадам быў дазволена вольны гандаль усялякаю жыццёваю маемасцю, вадта вялікую значнасьць атрымала кааперацыя, як адна з сродкаў спыняць пашырэнне прыватных грашаўніцтва. Побач з гандлёвымі дзяржаўнымі ўстановамі яна мае мэтай аўладаньне ўсімі гандлёвымі справамі і падгатаваць грунт для пераходу к чыста сацыялістычнаму рэзерваванню ўжываных сродкаў. Што належыць да адынай рабочай кааперацыі, то яна, хоць і з вялікаю патугаю, але дамагаецца свае мэты і з кожным часам пашырае сваю дзейнасць, захапляючы ў сябе сетку ўсё большых абшараў; можна пэўна спадзявацца, што пры шырай дапамозе з боку ўраду і партыйных арганізацыяў, рабочая кааперацыя пойдзе ўперад на шырокім шляху свайго развіцця.

Але рабочая кааперацыя, маючы перш усяго ўвазе злавальнае патрэбы гарадскіх працаўнікоў і ган-

длючы таварам, гарадской прамысловасці, ня можа выканаць патрэбу з боку вёскі. Вось чаму дэкрэтам 17-V—21 быў заложаны пачатак сельска-гаспадарчай кааперацыі. Шкода толькі, што тады мала было зьвернута ўвагі на выкананьне гэтага дэкрэту: на сельска-гаспадарчую кааперацыю глядзелі толькі як на аб'яднаньне вясковых кулакоў і карысці ад яе ня бачылі. Патрэбнасьць жа ў сельска-гаспадарчай кааперацыі ва ўсёй Расеі, як зямляробнай старане, вялікая. Трэба мець на увазе, што ўсё багацце наша як у сучасны момант, гэтак і на доўга ў будучыне будзе залежыць перш усяго ад моцнасці сельскай гаспадаркі. Становішча-ж апошняе ў нашы часы нельга лічыць моцным. Агульнае аб'яднаньне не дазваляе ўраду кінуць здавальняючы лік сродкаў на дапамогу вёсцы. Вось сельска-гаспадарчай кааперацыя і павінна быць тою ўстановаю, якая, аб'яднаўшы сялян ў таварыствы, з чагла-б з аднаго боку забяспечыць належны збыт сельскае прадукцыі,

а з другога—даць вёсцы патрэбнае ў яе гаспадарцы вачыньне.

У нас на Беларусі развіццё сельска-гаспадарчай кааперацыі мае асаблівую значнасьць. Па фізічных і гістарычных варунках нашы сялянскія гаспадаркі заўсёды былі нямоцнымі, кволымі. Іх становішча яшчэ больш нагоршылася ў тойкі што мін лья гады, дзякуючы вайсковым справам. Толькі аб'яднаньне ў кааператывныя таварыствы дэруе сялянам магчымасць стаць на пэўнае ногі і пашырыць агульную гаспадарку. Паглядзім-жа, што робіцца ў нашай сельскай кааперацыі, як яна выконвае свае мэты? Шкода што няма пад рукамі матэрыялу аб гэтым пытаньні па ўсёй Беларусі.

Але і тое, што маецца аб Бабруйскім аддзеле Цэнтрбелсельгасу, вядома і здаволіць, каб мець зразумельнае, як дрэнна нарыхтована наша сельска-гаспадарчая кааперацыя. З меляц таму назад прадстаўнікам Народнага Камісарыяту РКІ была аглядана дзейнасць якраз гэтага аддзелу. Перш усяго аддзелам напэўна што нічога ня зроблена для залажэння сялянскіх кааператывных таварыстваў. Калі Бабруйскі савет і мае 9 таварыстваў, то яны ўзрадзіліся самі блз усякага кір'у-віцтва аддзелу. Шмат якія з іх палі ў рукі старых кааператараў, па сваёй ідэалогіі далёка стаячы ад нашага погляду на кааперацыю і яе заданьні. Арганізацыйнай працы ня відэль: нават падручнага настаўленьня няма ня толькі ў таварыствах, але ў самага аддзелу. Далей, даследчыкам прыкметна, што аддзел ня мае ніякага пільну працы на будучыню. Праз гэта ня дэла, што ўся дзейнасць аддзелу робіць уражаньне чаргоў-то прыпадковага. Патрэбы ў гаспадарцы матэрыял прывоцца тады, як на яго ўжо прыйдзе гарачая пара, і ляжыць ён вярхома і без карысці да другога году; ці дастаецца ў крамку аддзелу тавар (як, напрыклад, касы) і кошт яго выстаўляецца сходамі, весялікі, але вартасць яго для работы такая, што селянін хвалітне куляе тое самае, хоць і даражэй, у прыватныя гандлёўшчыкі; здарэцца і так, што тавар у кааперацыі каштуе шмат даражэй, чым на рынку: вядома, нішто ў кааператыве ў такім разе куляць ня будзе. Ня маючы патрэбных сродкаў ад Цэнтрбелсельгасу, аддзел прышыву сам вясцы гандлёвыя апараты з Цэнтрам і нават з прыватнымі асобамі, ды так няумела, што яго проста апукавалі са ўсіх бакоў. Атрыманы тавар—ці гніў, ці проста неатрэбны нікому; прыходзілася прадаваць яго ізноў такі на прыватным рынку саўсім танна, заведана з патратамі для кааперацыі. Можна было-б пералічыць недастачы і далей, але і гэтага даволі. Такім ч. нам, наша сельска-гаспадарчая кааперацыя зусім ня выконвае сваіх заданьняў ні з боку арганізацыі сялянства, ні з боку тэхнічнай працы.

Цэнтрбелсельгас павінен неадкладна глыбей заглянуць у сваю праду, лепш узвжыць значнасьць сваіх заданьняў ды больш сачыць за тым, што робіцца пад яго маркам. З боку-ж партыйных таварыстоў трэба больш прыхільнасці і зацікаўленасці сельскай кааперацыі, праца над умацаваньнем якой была прызначана «ударнаю» яшчэ на XI зьездзе кампартыі.

Я. Пятровіч.

У Савецкай Фэдэрацыі.

Перавыбары ў Пецярбургскі савет.

ПЕЦЯРБУРГ, 17-10. 18-га кастрычніка ў першы дзень перавабары ў Пецярбургскі савет выбраны: 141 камуніст і 10 беспартыйных. З вялікім пад'ёмам студэнты Васіля-Астроўскага раённаў выбралі 35 камуністаў і 2 беспартыйных.

К гандлю з Нарвэгіяй.

Прыбыўшы ў Пецярбург прадстаўнік 1-га нарвэскага таварыства гандлю з Расеяй заявіў, што таварыства ў блэйшым часе пачне гандлёвыя апэрацыі і будзе пасылаць у Расею прыводныя пасы, тэхнічныя тлумасці і іншае.

Ва ўсеўкраінскім Ц.В. камітэце.

ХАРКАЎ, 7-10. Заключнае пасяджэньне аб'ярнулася ў магутную дэманстрацыю «дзеньня ўкраінскага вароў з народамі саюзных савецкіх рэспублік. Сасія даручыла ўраду пачаць перамаўленьні з урадамі саюзных савецкіх рэспублік аб заснаваньні агульна-саюзных заканадаўчых выканаўчых органаў.

Змаганьне з беспрацоўем.

ХАРКАЎ, 17-10. Сасія ўсеўкраінскага Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту пралавала Савету Народных Камісарыяў і Губэрскім Выканаўчым Камітэтам умацніць змаганьне з беспрацоўем.

Дапамога польскім камуністам.

Тыдзень дапамогі польскім камуністам у Кіеве прайшоў з вялікім посьпехам. Зроблены вялікія адлічэньні.

Шэфства над чырвоным флётам.

МАСКВА, 17-10. Расейскі Камуністычны Сюз Моладзі паставаніў прываць шэфства над чырвоным флётам. На апошнім пасяджэньні зьезд прыняў рэзалюцыю з заявай, што працоўная моладзь гатова з

напружаньнем усіх сіл змагацца за дасягненьне пабеды на гаспадарчым фронце. Звароту к мінуламу моладзь не дапусьціць.

Хочуць гандляваць.

Буйная амерыканская фірма зьявілася ва ўправу Дзяржаўнага Гандлю з прапанаваньнем заснаваць рэгулярную гандлёвую сувязь з Расеяй.

Дзеся зьнішчэньня бандытызму.

З мэтай хутчэйшага зьнішчэньня бандытызму ўсерасейскі Цэнтральны Выканаўчы Камітэт даў Дзяржаўнай Палітычнай Управе права рэстрэлу, захвачаных на месцы злачынства, бандытаў.

Узнагарода за два тыдні.

Народны Камісарыят Працы Р.С. Ф.С.Р. абавязаву ўстанавы выдаваць рабочым і служачым, якія прызваюцца ў чырвоную армію, узнагароду за два тыдні.

Аднаўленьне прамысловасці.

МАСКВА, 17-10-17-га кастрычніка на пленуме маскоўскага савету Багданаў заявіў: «Дужа добрыя вынікі збору харчовага падатку ў параўнаньні з леташнім зборам сьведчаць аб палепшаньні сельскай гаспадаркі, якая дасягнула 75 проц. вытворчасці даваеннага часу. Прамысловасць у гэтым годзе дасяць ня больш 20 проц. даваеннай нормы. Аднак, трэба адзначыць, што наша прамысловасць за апошнія гады паступова павялічвае вытворчасць. Мы зараз здабываем 37 проц. даваеннага здабытку вугля замест 27 проц. у 20 годзе; здабываем 52 проц. даваеннага здабытку нафты замест 40 проц. у 20 годзе. Заняпад буйнай індустрыі прадаўжаецца. Трэба палепшыць праўленні прамысловасці, патрэбен вялікі капітал для адраджэньня прамысловасці». Па дакладу прынята рэзалюцыя, якая засноўвае неабходнасьць згуртаваць увагу кіраўнічых дзяржаўных устаноў на аднаўленьні іншых галін прамысловасці.

Рэзал царквы і рэлігіі.

Зво і на пабудову школы.

Сяляне с Нікііна, Пачынкаўскага павету, р. шыўшы, што школа ім больш патрэбна, чымсь звод, паставанілі: вартасць стопадовага зьвана скарыстаць на пабудову школы.

ніга «Эп скапа бальшавікоў».

У антырэлігійнай сэрыі выдавецтва «Красная Новь» пры Галоўным палітычна-асьветным камітэце друкуецца кніга В. Браўна, вядомага ў Амерыцы царкоўнага даяча, які на старасьці гадоў адрокся ад рэлігіі. Кніга пераведзена з ангельскай мо-

вы. Назва яе: «Камунізм і хрысьціянства».

Як адсьветкавала жыдоўская рабочая моладзь сваё сьвята.

У Гомелі ў часе сьветкаваньня «Ропн-Гашон» і «Том Кіпур» жыдоўская рабочая моладзь замест маленька ў храмах арганізавала вагromную антырэлігійную дэманстрацыю. Ва ўсіх рабочых частках гораду, пры блэйшым удзеле моладзі, адбыліся антырэлігійныя лекцыі, мітынгі, опэтаклі і канцэрты.

